

CRNA GORA

Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije

Broj:09-128/26-4277/1

Podgorica, 12.oktobar 2026. godine

SEKTORSKA ANALIZA
za utvrđivanje predloga prioritetnih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava
za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2027. godini

Sektorska analiza se sačinjava na osnovu strateških i planskih dokumenata odnosno propisa u odgovarajućoj oblasti od javnog interesa uz konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama, i predstavlja osnov za utvrđivanje prioritetnih oblasti i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz državnog budžeta u narednoj godini, u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama. Sektorska analiza se priprema u tekucioj za narednu kalendarsku godinu radi blagovremenog planiranja visine sredstava koja će biti opredijeljena na pozicijama ministarstava nadležnih za oblasti koje Vlada utvrdi kao prioritetne za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija. Analiza će poslužiti i za pripremu javnih konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti koja će biti utvrđena kao prioritetna.

1. OBLASTI OD JAVNOG INTERESA U KOJIMA SE PLANIRA FINANSIJSKA PODRŠKA ZA PROJEKTE I PROGRAME NVO

1.1. Navešti u kojim oblastima od javnog interesa (iz člana 32 Zakona o NVO) iz nadležnosti ministarstva planirate finansijsku podršku iz budžeta za projekte i programe NVO:

☐ socijalna i zdravstvena zaštita	☐ razvoj civilnog društva i volonterizma	☐ zaštita životne sredine
☐ smanjenje siromaštva	☐ evroatlantske i evropske integracije Crne Gore	☐ poljoprivreda i ruralni razvoj
☐ zaštita lica sa invaliditetom	☐ institucionalno i vaninstitucionalno obrazovanje	☐ održivi razvoj
☒ društvena briga o djeci i mladima	☐ nauka	☐ zaštita potrošača
☐ pomoć starijim licima	☐ umjetnost	☐ rodna ravnopravnost

☐ zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava	☐ kultura	☐ borba protiv korupcije i organizovanog kriminala
☐ vladavina prava	☐ tehnička kultura	☐ borba protiv bolesti zavisnosti
☐ druge oblasti od javnog interesa utvrđene posebnim zakonom (navesti koje):		

2. PRIORITETNI PROBLEMI I POTREBE KOJE TREBA RIJEŠITI U 2027. GODINI FINANSIRANJEM PROJEKATA I PROGRAMA NVO

2.1. Navedi prioritete probleme u oblasti(ma) iz nadležnosti ministarstva koji se planiraju rješavati finansiranjem projekata i programa nevladinih organizacija. Opis problema obrazložiti koristeći konkretne mjerljive pokazatelje trenutnog stanja i željenog stanja odnosno rješenja, navodeći izvor u kojem su takvi podaci dostupni. Pokazatelji mogu biti informacije iz uporednih analiza, izvještaja, rezultata istraživanja, studija, i drugi dostupni statistički podaci.

Opis problema:

Djeca i mladi čine temelj svakog društva. Oni su nosioci potencijala, oblikuju današnje društvo, ali i ono buduće, što opravdava neophodnost njihove adekvatne zaštite, podrške i osnaživanja. Njihov fizički, mentalni i emocionalni razvoj treba da bude ključni prioritet svake društveno odgovorne zajednice. Na dnevnoj osnovi suočavamo se s različitim izazovima i problemima koji negativno utiču na djecu i mlade – kao što su siromaštvo, vršnjačko nasilje, nasilje unutar porodice, zlostavljanje i diskriminacija. Upravo zato je neophodno izgraditi robustan sistem podrške koji im obezbjeđuje sigurnu okolinu za zdrav rast i razvoj. Društvena briga o djeci i mladima nije samo moralna obaveza već i investicija u budućnost društva u cjelini. Kroz adekvatne politike, programe i inicijative mogu se stvoriti uslovi da djeca i mladi ostvare svoj puni potencijal.

Prioritetni problem u ovoj oblasti je nedostatak usluga podrške za život u zajednici djeci i mladima i njihovim porodicama, nedovoljni kapaciteti službi sistema socijalne i dječje zaštite, kao i drugih nadležnih aktera, ali i nedostatak multidisciplinarnog odgovora u efikasnoj prevenciji svih oblika nasilja nad djecom i vršnjačkog nasilja/nasilja među djecom.

Prema konačnim rezultatima Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova a koji je sproveden u periodu od 3. do 30. decembra 2023. godine ukupan broj stanovnika Crne Gore iznosio je 623.633. Od toga je ukupno bilo muškaraca 306.807 (49,20%), a žena 316.826 (50,80%). Ukupan broj djece (do 18 godina) iznosio je 141 305 od ukupnog broja stanovnika odnosno (73.379 muške djece i 67.926 ženske djece), dok je stopa prirodnog priraštaja prema podacima iz saopštenja MONSTAT-a o Procjeni stanovništva i osnovnim demografskim pokazateljima iznosila 1,1.¹

¹ Procjene stanovništva i osnovni demografski indikatori 2023, Saopštenje, MONSTAT, Podgorica , 2024 , str.1, dostupno na: [https://www.monstat.org/uploads/files/demografija/pr_kretanje/2024/Procjene%20stanovništva%20i%20osnovni%20demografski%20indikator_i_2023\(1\).pdf](https://www.monstat.org/uploads/files/demografija/pr_kretanje/2024/Procjene%20stanovništva%20i%20osnovni%20demografski%20indikator_i_2023(1).pdf)

Crna Gora je za svoj prioritet u viziji socijalne i dječje zaštite postavila stvaranje uslova koji će omogućiti integrativnu, djecom i efikasnu socijalnu i dječju zaštitu koji će omogućiti unapređenje i poboljšanje kvaliteta života korisnika. Korišćenje praksi zasnovanih na čvrstim pokazateljima koji će omogućiti optimalan rast i razvoj svakog djeteta. U tom smislu sprečavanje nasilja nad djecom i njihova zaštita od nasilja i eksploatacije, rizik od siromaštva koji je najizraženiji kod mladih, percepcija da obrazovni sistem ne priprema za tržište rada, potreba za boljom podrškom mentalnom zdravlju mladih i djece kao i deinstitucionalizacija djece.

Crna Gora je za svoje prioritetne ciljeve postavila stvaranje uslova koji su prihvatljivi za optimalan rast i razvoj djece, uključujući i ulaganje u roditeljske kompetencije, korišćenje praksi zasnovanih na čvrstim pokazateljima i intervencije čiji je cilj zaštita svakog djeteta i unapređenje uslova za realizaciju prava djeteta u svim oblastima.

Prioritetni ciljevi u zaštiti djece preloženi su u **Strategiju razvoja sistema socijalne i dječje zaštite za period 2025 – 2028. godine**. Strateški cilj Strategije socijalne i dječje zaštite je uspostavljanje i razvijanje integrativnog i održivog sistema socijalne i dječje zaštite, koji omogućava unapređenje i poboljšanje kvaliteta života korisnika. Operativni cilj 2 navedene Strategije koji se između ostalog odnosi i na zaštitu djece : Unapređenje usluga socijalne i dječje zaštite kroz povećanje broja korisnika/korisnica koji/koje imaju pristup uslugama.²

Strategija deinstitucionalizacije za period 2025-2028. godine³ sa Akcionim planom za 2025. godinu je donijeta prvi put u Crnoj Gori a osnovni zakon koji je podloga ovoj strategiji je Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti, koji propisuje principe prevencije institucionalizacije i dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju.

Opšti cilj ove strategije je ostvarivanje prava na dostojanstven, nezavisan i kvalitetan život u zajednici kroz proces deinstitucionalizacije, prevenciju institucionalizacije, podršku socijalnoj inkluziji, razvoj održivih i dostupnih usluga koje omogućavaju korisnicima da žive u najmanje restriktivnom okruženju.

Operativni ciljevi Strategije:

- Razvoj i održivost usluga koje podržavaju život korisnika/korisnica u porodici i/ili zajednici u najmanje restriktivnom okruženju
- Transformacija ustanova za smještaj korisnika/korisnica kroz pružanje usluga u zajednici u najmanje restriktivnom okruženju
- Osnježivanje korisnika/korisnica za proces deinstitucionalizacije, uključivanje u zajednicu i sprečavanje institucionalizacije
- Osiguravanje efikasne međusektorske saradnje kako bi se podržala deinstitucionalizacija i podrška životu korisnika/korisnica u porodici i/ili zajednici

² Vlada Crne Gore, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite 2025-2028, dostupno na: <https://www.gov.me/dokumenta/bb776e25-5ffd-43a2-9313-738e0e0b725e>

³ Vlada Crne Gore, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Strategija deinstitucionalizacije za period 2025-2028. godine, dostupno na: <https://www.gov.me/dokumenta/ae125913-ef38-4dd2-bc90-3e8d338a18e62>

Također, **Strategija prevencije i zaštite djece od nasilja za period od 2025. do 2029. godine**⁴, sadrži politike koje se odnose na zaštitu djece od nasilja, a koje jasno ukazuju na probleme koje je potrebno riješiti u cilju zaštite djece i njihovih prava.

Strateški cilj 1: Do 2028. godine, dječaci i djevojčice su osnaženi da ostvaruju svoja prava i djeluju kao aktivni subjekti kako bi živjeli bez nasilja, u porodici i društvu

Strateški cilj 2: Do 2028. godine, unaprijeđena je prevencija i zaštita sve djece od svih oblika nasilja u svim sektorima

2.2 Operativni cilj: Unapređivanje kapaciteta stručnjaka i institucija za prevenciju, mehanizama za prijavljivanje i usluge podrške za odgovor na nasilje u svim sektorima

Realizacija strateških i operativnih ciljeva podrazumijeva unapređenje službi iz sistema socijalne i dječje zaštite i razvoj usluga za podršku djeci, mladima i porodici. Naime, u Crnoj Gori nedostaju ili su u tazi razvoja usluge iz oblasti socijalne i dječje zaštite koje su namijenjene podršci djeci i porodici za život u zajednici, prevenciji nasilja i zanimavanja djece, kroz podršku jačanja kapaciteta porodice da brine o djeci. Jedan od ključnih izazova koje je potrebno riješiti odnosi se na sprečavanje izdvajanje djece iz svojih porodica. Nasilje nad djecom ne samo da je ostalo ozbiljan i prisutan problem, nego je zabilježen i povećan trend u određenim oblicima (vršnjačko nasilje, zlostavljanje u porodici, onlajn nasilje).

U izvještaju Evropske komisije o napretku 2025. godine navodi se da nasilje nad djecom i među djecom ostaje ozbiljan problem. Iako Crna Gora ima dobro uspostavljen pravni okvir za rješavanje nasilja među vršnjacima, s brojnim propisima koji jasno definišu postupke i pravila, implementacija i nadzor ostaju slabi.⁵

Kada je riječ o podacima u vezi s nasiljem u porodici i broju djece žrtava nasilja u posljednje tri godine, rezultati su sljedeći:

Broj prijava porodičnog nasilja centrima za socijalni rad:

U toku 2025. godine u centrima za socijalni rad u Crnoj Gori je evidentirano 613 prijava slučajeva nasilja nad djecom. U Centrima je za 2025. godinu prijavljeno 23 slučaja seksualnog nasilja nad djecom od kojih je 22 bilo nad djevojčicama a jedan slučaj seksualnog nasilja nad dječakom. U toku 2025. godine u centrima za socijalni rad u Crnoj Gori je evidentirano je 94 slučaja vršnjačkog nasilja. Također se koristi usluga koju pruža nacionalna dječja telefonska linija a to je telefonsko savjetovanje koje omogućava implementaciju dječjih prava, sa ciljem savjetovanja, informisanja i edukacije djece o raznim pitanjima, kao i prevencije svih vrsta nasilja i osnaživanje djece i mladih da razgovaraju o temama zbog kojih su zabrinuti. Ukupan broj poziva u 2025. godini je bio 714, što jasno ukazuje na probleme sa kojima se djeca suočavaju, ali i potrebi razvoja usluga podrške djeci.

⁴ Strategija za prevenciju i zaštitu djece od nasilja 2025-2029. godine sa Akcionim planom 2025-2026.

⁵ Izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2025. godinu, objavljen 12. decembra 2025. godine, dostupno na: <https://www.gov.me/dokumentacija/3e40d24b-9aab-4796-b078-c3d10a9cc3b>

Broj djece koja su koristila usku smještaja u Dječjem domu „Mladost“ u 2025. Godini je bio **62**. Uzimajući u obzir da smještaj u ustanovi nije prirodno okruženje za dijete, kao i da je strateško opredjeljenje Vlade Crne Gore sprečavanje institucionalizacije i proces deinstitutionalizacije neophodno je razvijati usluge koje podržavaju život u zajednici.

U istraživanju koje je sprovedeno od strane *Sjeteške banke i doprinosima od strane Predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori*, je utvrđeno da se djeca i dalje smještaju u ustanove, po svoji prilici zbog nedostatka usluga za prevenciju razdvajanja porodica i usluga hraniteljstva. To dovodi do toga da je smještaj u ustanovu često jedina opcija dostupna u hitnim situacijama.⁶ U tom smislu, neophodno je proširenje podrške za razvoj profesionalne njege, kao i uspostavljanje snažnog sistema hraniteljstva kako bi se odgovorilo na sve potrebe i kako bi se nastavilo sa unapređenjem procesa deinstitutionalizacije.

U Alternativnom izvještaju o sprovođenju Konvencije UN o pravima OSI u Crnoj Gori⁷ je istaknuto da sve usluge koje se pružaju djeci s invaliditetom i dalje predstavljaju vid trajne ili povremene institucionalizacije ili potpune segregacije, nekada i po vrsti oštećenja, dok usluge kao što su asistencija u nastavi i pomoć u kući nisu održive jer ih država ne finansira u kontinuitetu.

U Strategiji deinstitutionalizacije u Crnoj Gori za period 2025. godine do 2028. godine stoji da su postignuti određeni rezultati u sprovođenju procesu deinstitutionalizacije, naročito kada su u pitanju djeca, dok to nije slučaj kada su u pitanju lica sa invaliditetom i starija lica (broj ovih korisnika u ustanovama je čak i povećan. Deinstitutionalizacija je inkluzija u život zajednice u najmanje restriktivnom okruženju za korisnike. Ona obuhvata i sprječavanje izdvajanja djeteta iz porodice, odnosno osiguravanje neopodne podrške djetetu i porodici u riziku od razdvajanja kako bi se spriječilo da dijete ode u ustanovu za smještaj. Sistem socijalne i dječje zaštite prepoznao je značaj biološke porodice i u te svrhe predvidio niz usluga: savjetodavne usluge za djecu i roditelje, porodični saradnik, dnevni boravci za djecu u riziku itd. Kako stoji u Strategiji: Prevencija izmještanja djeteta iz biološke porodice mora se uzeti kao važan dio sistemskih napora. Dakle usluge koje podržavaju život korisnika u porodici ili zajednici odnosno u najmanje restriktivnom okruženju u Crnoj Gori u prethodnom periodu najviše su razvijene usluge dnevnih boravaka (dnevni boravci sa djecom i mlade sa smetnjama i teškoćama u razvoju ukupno ih je 17, dnevni boravci za djecu sa problemima u ponašanju ukupno ih je 3 i pomoći u kući za ovu uslugu licencirano je 11 pružalaca usluga koji pružaju pomoć u 22 opštine, postoji samo jedno svratište, dok usluge stanovanja uz podršku i prevođenja na znakovni jezik ne postoje. naravno tu su i druge vrste smještaja porodični smještaj i porodični smještaj-raniteljstvo broj takvih porodica u 2023. godini bio je ukupno 475, ovaj vid smještaja je još uvijek u začetku i iziskuje kako vjeme tako i mehanizme razvoja standarda i normativa u ovoj oblasti.⁸

⁶ Socijalna zaštita u Crnoj Gori - Situaciona analiza, World Bank Group, UNICEF, Podgorica, 2022, dostupno na: <https://documents.worldbank.org/en/publication/document-reports/documentdetail/099165502132553671/p1762300b2f2dc0ee08e6106b4986fa2926d>

⁷ Vujačić M, Crnogorski Alternativni izvještaj o sprovođenju Konvencije Ujedinjenih Nacija o pravima osoba s invaliditetom u Crnoj Gori, UMHCG, Podgorica, 2017, dostupno na: <https://umhcg.com/publikacije/>

⁸ Strategija deinstitutionalizacije u Crnoj Gori za period od 2024. do 2028. godine sa akcionim planom za 2024. i 2025. godinu, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Podgorica, 2024, str. 23-37, dostupno na: <https://www.gov.me/dokumenta/ae125913-e138-4dd2-bc90-3e8d38a18a62>

U Crnoj Gori više od trećine djece živi u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti, što znači da nemaju osnovne uslove za dostojanstven život. Najugroženija su djeca iz jednoroditeljskih porodica i porodica sa troje i više djece, dok je situacija posebno teška u sjevernom region.

Ključni podaci o dječijem siromaštvu:

- **Stopa rizika djece:** 25,6% djece do 17 godina u riziku od siromaštva.
- **Socijalna isključenost:** 34,6% djece u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti.
- **Najugroženije grupe:**
 - Djeca samohranih roditelja – 34% u riziku.
 - Djeca u porodicama sa troje i više djece – 29,1% u riziku.
- **Geografske razlike:**
 - Sjeverni region – 29,7% siromašnih.
 - Južni region – 15% siromašnih.
- **Materijalna deprivacija:** 11% djece ne može da priušti osnovne stavke (grijanje, hranu, odjeću).

Podaci iz Izvještaja Višedimenzionalno siromaštvo u Crnoj Gori koji je realizovan saradnjom UNICEF Kancelarije za istraživanje u Firenci INNOCENTI i Kancelarije u Crnoj Gori govore da više od 80% djece doživljava deprivaciju u barem jednom domenu dobrobiti, bez obzira na starosnu grupu kojoj pripadaju. Ovaj procenat još je veći (96%) kada je riječ o romskoj djeci. Kao što je navedeno u izvještaju, na osnovu analize pojedinačne i višestruke deprivacije, djecu iz mlađih starosnih grupa karakteriše viši nivo siromaštva. Ovo važi i za opštu i za romsku populaciju. Ukupno gledano, rezultati ove studije ukazuju na potrebu iznalaženja multisektorskih rješenja koja se bave i materijalnim i nematerijalnim aspektima, kao i pokretačima siromaštva i deprivacije, umjesto usredsređivanja na monetarne, tj. novčane aspekte dobrobiti djece (kakav je npr. prihod koji ostvaruje porodica). Problem višedimenzionalnog siromaštva djece može se riješiti isključivo integriranim i međusektorskim odgovorom. Strategije smanjenja siromaštva moraju biti pažljivo izrađene i u obzir uzeti različite potrebe različitih grupa djece (tj. starosnu grupu kojoj pripadaju, područje/regiju u kojoj se nalazi njihovo prebivalište, tip domaćinstva, razvojne potrebe koje se mijenjaju). Konačno, politike utemeljene na dokazima od presudnog su značaja za efektivno smanjenje siromaštva.⁹

U brošuri Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore je navedeno da nasilje nad djevojčicama s invaliditetom češće je od nasilja nad dječacima s invaliditetom ili djevojčicama uopšte. Nasilje nad djevojčicama s invaliditetom uključuje zanemarivanje po osnovu roda, ponižavanje, skrivanje, napuštanje i zlostavljanje, uključujući seksualno zlostavljanje i seksualno iskorišćavanje, koje se povećava tokom puberteta. Isto tako, neuporedivo je vjerovatnije da se djeca s invaliditetom neće upisati u matične knjige rođenih, što ih još više izlaže eksploataciji i nasilju. Djevojčice s invaliditetom posebno su izložene riziku od nasilja od strane članova porodice i njegovatelja.¹⁰

⁹ Multidimenzionalno dječje siromaštvo u Crnoj Gori – Razumijevanje složene stvarnosti djece u siromaštvu primjenom mješovitih metoda, UNICEF Kancelarija za istraživanje – Innocenti i UNICEF Crna Gora, 2020, str. 44-45

¹⁰ Radovanović A, Sokić D, Vujčić M, et al. Brošura o nasilju nad ženama i djecom s invaliditetom i mehanizmima prepoznavanja i zaštite od nasilja, UMHCG, Podgorica, 2020, dostupno na <https://umhcg.com/publikacije/>

Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine navodi da je potrebno obezbijediti pravedan pristup kvalitetnom obrazovanju za sve i na svim nivoima, kao i zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti, kreirajući tako uslove da sva djeca i ljudi u Crnoj Gori mogu da ostvare svoj potencijal na dostojanstven i ravnopravan način i u zdravom okruženju.¹¹

*Konvencija UN o pravima djeteta*¹² propisuje univerzalne standarde koji osiguravaju zaštitu djeteta od svih oblika diskriminacije ili kažnjavanja, te poštovanje i afirmaciju prava djeteta bez diskriminacije po bilo kom osnovu.

Komitet za prava djeteta UN-a pozdravlja napore države potpisnice u reformi sistema socijalne i dječje zaštite, jačanju pravnog okvira za alternativnu brigu i promovisanju deinstitutionalizacije, što je dovelo do značajnog smanjenja broja djece koja žive u institucijama za zbrinjavanje, da nema djece mlađe od 3 godine života u ustanovama, kao i povećanje broja djece u hraniteljskim porodicama.

Bez obzira na to, Komitet je i dalje zabrinut zbog:

- (a) broja djece koja još uvijek živi u institucionalnoj zaštiti i činjenice da djeca iz najnepovoljnijih ili marginalizovanih grupa i dalje imaju visok rizik od razdvajanja od porodice i institucionalizacije;
 - (b) ograničenih kapaciteta za sprovođenje reformi deinstitutionalizacije, praćenja i nadgledanja statusa i uslova djece smještenih u sistem alternativnog zbrinjavanja, kao i osiguranje održivosti napretka postignutog u deinstitutionalizaciji;
 - (c) nedostatka funkcionalnog sistema za licenciranje pružalaca usluga i akreditaciju programa u oblasti socijalne i dječje zaštite i nedovoljnu podršku i obuku socijalnih radnika i osoblja u institucijama za alternativnu brigu;
 - (d) neadekvatne finansijske i psihološke podrške hraniteljskim porodicama, što je u nekim slučajevima dovelo do prekida hraniteljstva;
 - (e) nedovoljnih podataka o statusu djece, uključujući obrazovanje, zdravlje i dobrobit, dok su dok su pod zaštitom i nakon njihovog odlaska;
 - (f) odredbi u Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti koji još uvijek omogućavaju institucionalizaciju djece mlađe od tri godine.¹³
- Takođe, Komitet konstatuje zabrinutost zbog nedostataka efikasne jednake zaštite djece sa smetnjama u razvoju koja se i dalje suočavaju sa različitim oblicima diskriminacije i nedovoljno razvijenim uslugama za podršku za život u zajednici.

¹¹ Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Podgorica, 2016, str. 162, dostupno na: <https://www.gov.me/en/documents/67dc487e-097d-41d2-8fd5-7827a19a1f5a>

¹² Konvencija UN o pravima djeteta, dostupno na stranici: [Konvencija o pravima djeteta](https://www.un.org/en/treatybrowser/tbrowser/instruments/child/index.html)

¹³ Preporuke Komiteta za prava djeteta UN-a, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Podgorica 2018, dostupno na: <https://www.ombudsman.co.me/img/publications/24/final-preporuke-komiteta2018.pdf>

Savjet Evropske unije je sredinom 2021. godine usvojio Preporuke o uspostavljanju Evropske garancije za dijete¹⁴ nakon usvajanja Evropske Strategije o pravima djeteta, sa ciljem da se najugroženijoj djeci omogući pristup zdravstvenoj zaštiti, obrazovanju, ranom razvoju i zbrinjavanju djece, adekvatnom stanovanju i ishrani. a eksplicitno se prema preporuci pominju siromašna djeca, ali i djeca sa teškoćama i smetnjama u razvoju, djeca bez roditeljskog staranja, posebno u rezidencijalnim institucijama, djeca beskućnici, djeca koja žive u teškoj porodičnoj situaciji i sl.

Imajući u vidu sve gore navedeno, Crna Gora ima zadatak da kontinuirano i sistemski radi na poboljšanju položaja djece i mladih, kao i njihovih porodica, pruža im podršku u kriznim situacijama i prevenirati mogućnost njihovog nastanka. U cilju sprečavanja izmještanja djece iz bioloških porodica, sprečavanja institucionalizacije i poboljšanja procesa deinstitucionalizacije, kao i pružanje podrške djeci i porodicama u slučajevima nasilja, neophodno je razvijati usluge socijalne i dječje zaštite.

Podaci (analize, studije, statistički izvještaji, itd.) koji pojašnjavaju navedeni problem	Izvor(i) podataka
1. Statistički podaci centara za socijalni rad	1. SWIS sistem Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije koji generiše podatke centara za socijalni rad o broju djece i mladih žrtava porodičnog nasilja po raznim osnovama, kao i podaci dobijeni od MUP-a.
2. Socijalna zaštita u Crnoj Gori - Situaciona analiza, World Bank Group, UNICEF, Podgorica, 2022.	2. UNICEF, dostupno na: https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099165502132353671/p1762300b2f2dc0ee08e6106b4986fa926d
3. Brošura o nasilju nad ženama i decom s invaliditetom i mehanizmima prepoznavanja i zaštite od nasilja, UMHCG, Podgorica, 2020.	3. UMHCG, dostupno na: https://umhcg.com/publikacije/
4. Crnogorski Alternativni izvještaj o sprovođenju Konvencije Ujedinjenih Nacija o pravima osoba s invaliditetom u Crnoj Gori, UMHCG, Podgorica, 2017.	4. UMHCG, dostupno na: https://umhcg.com/publikacije/

¹⁴ dostupno na: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/social-protection-social-inclusion/addressing-poverty-and-supporting-social-inclusion/investing-children/european-child-guarantee_en

5	Statistički podaci Ministarstva socijalnog stranja, brige o porodici i demografije	5. Direktorat za informatiku i analitičko-statističke poslove
6	Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Podgorica, 2016.	6. Vlada Crne Gore, dostupno na: https://www.gov.me/en/documents/67dc487e-097d-41d2-8fd5-7827a19a1f5a
7	Preporuke Komiteta za prava djeteta UN-a, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Podgorica 2018.	7. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, dostupno na: https://www.ombudsman.co.me/img-publications/24/final-preporuke-komiteta2018.pdf
8	Multidimenzionalno dječje siromaštvo u Crnoj Gori – Razumijevanje složene stvarnosti djece u siromaštvu primjenom mješovitih metoda, UNICEF Kancelarija za istraživanje – Innocenti i UNICEF Crna Gora, 2020.	8. UNICEF, dostupno na: https://www.unicef.org/montenegro/media/17686/file/UNICEF%20-%20MODA%20MNE_web.pdf
9	Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2023. godine	9. MONSTAT, dostupno na: https://www.monstat.org/cg/page.php?id=2282&pageid=1992
10	Savjet Evropske unije, Preporuke o uspostavljanju Evropske garancije za dijete, Luksemburg 2021.	10. Savjet Evropske unije, dostupno na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32021H1004

1.2. Navesti ključne strateško-planske dokumente odnosno propise koji prepoznaju važnost problema identifikovanih pod tačkom 2.1., kao i specifičn mjere/djelove tih dokumenata koji su u vezi sa identifikovanim problemima.

Naziv strateškog/planskog dokumenta/propisa	Naziv poglavlja/mjere/aktivnosti
1. Strategija deinstitucionalizacije u Crnoj Gori za period od 2024. do 2028. godine sa Akcionim planom za 2024. i 2025. godinu, dostupno na: https://www.gov.me/dokumenta/e7759418-1ebf-4754-b856-b90988217112 2. Strategija razvoja sistema socijalne i dječije zaštite za period 2025. do 2028. godine s Akcionim planom za 2025. godinu, dostupno na: https://www.gov.me/dokumenta/bb77fe25-5ffd-43a2-9313-738e0e0b725e 3. Strategija za prevenciju i zaštitu djece od nasilja 2025-2029. godine <u>Strategija za prevenciju i zaštitu djece od nasilja 2025-2029. godine sa Akcionim planom 2025-2026.</u>	1. Opšti cilj Strategije je ostvarivanje prava na dostojanstven, nezavisan i kvalitetan život u zajednici kroz proces deinstitucionalizacije, prevenciju institucionalizacije, podršku socijalnoj inkluziji, razvoj održivih i dostupnih usluga koje omogućavaju korisnicima da žive u najmanje restriktivnom okruženju. Operativni ciljevi Strategije: ➤ Razvoj i održivost usluga koje podržavaju život korisnika/korisnica u porodici i/ili zajednici u najmanje restriktivnom okruženju ➤ Transformacija ustanova za smještaj korisnika/korisnica kroz pružanje usluga u zajednici u najmanje restriktivnom okruženju ➤ Osnježivanje korisnika/korisnica za proces deinstitucionalizacije, uključivanje u zajednicu i sprečavanje institucionalizacije ➤ Osiguravanje efikasne međusektorske saradnje kako bi se podržala deinstitucionalizacija i podrška životu korisnika/korisnica u porodici i/ili zajednici 2. Strateški cilj Strategije socijalne i dječije zaštite je uspostavljanje i razvijanje integrativnog i održivog sistema socijalne i dječije zaštite, koji omogućava unapređenje i poboljšanje kvaliteta života korisnika. Operativni cilj 2 navedene Strategije djece : Unapređenje usluga socijalne i dječije zaštite kroz povećanje broja korisnika/korisnica koji/koje imaju pristup uslugama 3. Strateški cilj 1: Do 2028. godine, dječaci i djevojčice su osnaženi da ostvaruju svoja prava i djeluju kao aktivni subjekti kako bi živjeli bez nasilja, u porodici i društvu Strateški cilj 2: Do 2028. godine, unaprijeđena je prevencija i zaštita sve djece od svih oblika nasilja u svim sektorima

4. Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Podgorica, 2016, dostupno na: https://www.gov.me/en/documents/67dc487e-097d-41d2-8fd5-7827a19a1f5a 5. Konvencija UN o pravima djeteta 6. Preporuke Komiteta za prava djeteta UN-a, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Cme Gore, Podgorica 2018, dostupno na: https://www.ombudsman.co.me/img-publications/24/final-preporuke-komiteta2018.pdf 7. Preporuke o uspostavljanju Evropske garancije za dijete, Savjet Evropske unije, Luksenburg 2021., dostupno na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32021H1004	2.2 Operativni cilj: Unapređivanje kapaciteta stručnjaka i institucija za prevenciju, mehanizama za prijavljivanje i usluge podrške za odgovor na nasilje u svim sektorima 4. Prioritetna tema 4.1. Unapređenje stanja ljudskih resursa i jačanje socijalne inkluzije Prioritetna tema 4.2. Podrška vrijednostima, normama i obrascima ponašanja značajnim za održivost društva 5. Cijela Konvencija, s akcentom na član 3, član 19, član 20, član 23 6. F. Porodično okruženje i alternativno zbrinjavanje (članovi 5, 9-11, 18 (stavovi 1 i 2), 20-21, 25 i 27 (stav 4)), G. Invaliditet, osnovna zdravstvena i socijalna zaštita (član 6, 18 (stav 3), 23, 24, 26, 27 (stavovi 1-3) i 33) 7. Materijalno siromaštvo poglavlja 2.2, 3.1, nasilje nad djecom 4.3, 5.2 institucionalizacija 6.1, digitalizacija 7.4, nedostatak standarda 8.2
---	---

7.2. Obrazložiti na koji način nevladine organizacijemogu doprinijeti rješavanju problema identifikovanih pod tačkom 2.1., koje aktivnosti su prihvatljive za postizanje željenog rezultata, kako se planira praćenje i vrednovanje doprinosa rješavanju pomenutih problema. Navedi konkretne mjerljive pokazatelje/indikatora za praćenje doprinosa nevladinih organizacija rješavanju identifikovanih problema i izvore verifikacije učinjenog.

Opis načina doprinosa nevladinih organizacija u rješavanju problema	Konkretni mjerljivi pokazatelji doprinosa nevladinih organizacija	Izvor(i) podataka
Nevladine organizacije imaju značajnu ulogu u prevenciji izdavanja djece iz porodice, pružajući usluge socijalne i dječje zaštite koje su usmjerene na jačanje roditeljskih kapaciteta, osnaživanje porodice i blagovremeno pružanje podrške u kriznim situacijama. Kroz usluge savjetovanja, socijalnog mentorstva, psihosocijalne podrške i intenzivne podrške porodici, nevladine organizacije doprinose unapređenju porodičnih odnosa, jačanju roditeljskih kompetencija i stvaranju uslova da djeca odrastaju u sigurnom i podsticalnom porodičnom okruženju, kada god je to u njihovom najboljem interesu. Pravovremenim pružanjem stručne podrške porodicama u riziku smanjuje se potreba za izmještanjem djece iz biološke porodice i njihovim upućivanjem na institucionalni smještaj. Istovremeno, nevladine organizacije pružaju podršku porodicama u procesu prevazilaženja socijalnih, ekonomskih i psiholoških izazova koji mogu ugroziti dobrobit djece, čime doprinose očuvanju porodičnog jedinstva i osvrtaivanju prava djeteta na život u porodičnom okruženju. Nevladine organizacije značajno doprinose procesu deinstitucionalizacije kroz razvoj i pružanje usluga u zajednici koje predstavljaju	• Najmanje 25 nevladinih organizacija koje su dobile licencu za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite za djecu i njihove porodice • Broj novih usluga podrške životu u zajednici koje pružaju licencirane nevladine organizacije. • Udio licenciranih nevladinih organizacija u ukupnom broju pružalaca usluga podrške životu u zajednici • Najmanje 150 djece koja koriste usluge licenciranih nevladinih organizacija. • Povećani djece i njihovih porodici koje su osnažene u slučajevima nasilja • Barem 15j opština u kojima nevladine organizacije pružaju licencirane usluge podrške životu u zajednici. • Najmanje 150 usluga koje su uspostavljene u ruralnim i teško dostupnim područjima. • Povećan rocenat djece, najmanje za 20% koji, zahvaljujući uslugama koje pružaju nevladine organizacije, nastavljaju da žive u svom domu i lokalnoj zajednici bez potrebe za institucionalnim smještajem. • Najmanje 15 realizovanih programa edukacije za stručne radnike i saradnike	• Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije – Registar licenciranih pružalaca usluga socijalne i dječje zaštite i godišnji izvještaji. • Centri za socijalni rad – evidencije o korisnicima usluga, • Nevladine organizacije – izvještaji o realizaciji projekata, evidencije o korisnicima i pruženim uslugama. • Kvartalni izvještaji projekata/programa nevladinih organizacija koji se dostavljaju Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije o svim aktivnostima u toku realizacije projekata, kao i njihova narativna i finansijska dokumentacija. • Izvještaji o realizaciji strateških i akcionih planova u oblasti socijalne i dječje zaštite. • Izvještaji sa sprovedenih istraživanja, anketa o zadovoljstvu korisnika i evaluacija kvaliteta usluga. • Prisustvo predstavnika Ministarstva različitim javnim događajima i radionicama koji spadaju u projektne aktivnosti nosilaca projekata,

održivu alternativu institucionalnom zbrinjavanju. Kontinuirana podrška porodicama, djeci i mladima omogućava njihovu uspješniju integraciju u zajednicu, razvoj samostalnosti i jačanje kapaciteta za uključivanje u obrazovni, društveni i porodični život. Razvojem dostupnih usluga u lokalnoj zajednici doprinosi se stvaranju sistema podrške koji odgovara individualnim potrebama djece i porodica i omogućava dugoročno očuvanje porodičnog okruženja. Kroz individualni rad sa djecom i roditeljima, nevladine organizacije doprinose osnaživanju djece, razvoju njihovih socijalnih i emocionalnih vještina, jačanju otpornosti i unapređenju njihovog mentalnog zdravlja. Istovremeno, porodicama se pruža podrška u razvoju roditeljskih kompetencija, rješavanju konflikata, unapređenju komunikacije i povezivanju sa institucijama i drugim uslugama u zajednici, čime se povećava njihova sposobnost da samostalno odgovore na izazove i obezbijede stabilno okruženje za razvoj djece.	koji pružaju usluge djeci sa smetnjama u razvoju i osoba s invaliditetom . • Najmanje 20 stručnih radnika i saradnika koji su završili programe obuke u organizaciji nevladinih organizacija.	• Medijske i druge promocije prolektnih aktivnosti koje pružaju širu sliku za evaluaciju projekata.
Poseban doprinos nevladinih organizacija ogleda se u zaštiti djece i porodica pogođenih nasiljem. Kroz psihosocijalnu podršku, savjetovanje, socijalno mentorstvo djeci i članovima porodice obezbjeđuje se pravovremena zaštita, podrška u oporavku i pomoć u ostvarivanju njihovih prava. Nvladine organizacije sarađuju sa centrima za socijalni rad, policijom, zdravstvenim ustanovama, obrazovnim institucijama i pravosuđem radi koordinisanog djelovanja, procjene rizika i planiranja mjera zaštite, čime		

doprinosu sprečavanju ponavljanja nasilja i stvaranju sigurnog okruženja za djecu.

Pored direktnog rada sa korisnicima, nevladine organizacije sprovode preventivne aktivnosti kroz edukacije, radionice, kampanje i programe namijenjene djeci, roditeljima i stručnoj javnosti, sa ciljem unapređenja roditeljskih kompetencija, promocije nenasilnog roditeljstva, zaštite prava djeteta i prevencije svih oblika nasilja. Kroz razvoj inovativnih usluga, međusektorsku saradnju i zagovaranje unapređenja javnih politika, nevladine organizacije doprinose razvoju održivog, integrisanog i dostupnog sistema socijalne i dječje zaštite koji je usmjeren na očuvanje porodice, zaštitu djece i unapređenje njihovog kvaliteta života.

3. OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA

3.1. Navesti ključne strateške ciljeve iz sektorske nadležnosti čijem će ostvarenju u 2027. godini doprinijeti projekti i programi nevladinih organizacija.

Strateški cilj(ev) čijem ostvarenju će doprinijeti javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija u 2027. godini	Način na koji će javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija doprinijeti ostvarenju strateških ciljeva(ukratko opisati)
Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite za period 2025 – 2028. godine. Strateški cilj Strategije socijalne i dječje zaštite je uspostavljanje i razvijanje integrativnog i održivog sistema socijalne i dječje zaštite, koji omogućava unapređenje i poboljšanje kvaliteta života korisnika.	Javni konkurs će doprinijeti ostvarivanju strateških ciljeva kroz podršku projektima i programima nevladinih organizacija koji razvijaju i pružaju usluge socijalne i dječje zaštite usmjerene na zaštitu djece, očuvanje porodičnog okruženja i unapređenje kvaliteta života djece i njihovih porodica. Podrškom projektima i programima koji obezbjeđuju usluge poput savjetovanja, psihosocijalne podrške, socijalnog mentorstva, intenzivne podrške porodici za djecu u riziku od izdvajanja iz porodice, djecu na smještaju u ustanovama socijalne i dječje zaštite, kao i djecu izloženu porodičnom i vršnjačkom nasilju, doprinijeće se jačanju roditeljskih kapaciteta, prevenciji institucionalizacije, unapređenju procesa deinstitutionalizacije i razvoju održivih usluga u zajednici koje omogućavaju djeci da odrastaju i žive u najmanje restriktivnom okruženju, u skladu sa njihovim najboljim interesom.
Strategija deinstitutionalizacije za period 2025-2028. godine Opšti cilj ove strategije je ostvarivanje prava na dostojanstven, nezavisan i kvalitetan život u zajednici kroz proces deinstitutionalizacije, prevenciju institucionalizacije, podršku socijalnoj inkluziji, razvoj održivih i dostupnih usluga koje omogućavaju korisnicima da žive u najmanje restriktivnom okruženju. Strategija prevencije i zaštite djece od nasilja za period od 2025. do 2029. Godine Strateški cilj 1: Do 2028. godine, dječaci i djevojčice su osnaženi da ostvaruju svoja prava i djeluju kao aktivni subjekti kako bi živjeli bez nasilja, u porodici i društvu Strateški cilj 2: Do 2028. godine, unaprijeđena je prevencija i zaštita sve djece od svih oblika nasilja u svim sektorima	Kroz razvoj dostupnih i kvalitetnih usluga u zajednici, nevladine organizacije će doprinisiti ostvarivanju strateškog cilja Strategije socijalne i dječje zaštite – jačanje sistema socijalne i dječje zaštite koji omogućava unapređenje kvaliteta života korisnika, kao i ostvarivanju opšteg cilja Strategije deinstitutionalizacije kroz prevenciju izdvajanja djece iz porodice, jačanje podrške biološkim i hraniteljskim porodicama, razvoj usluga u zajednici i socijalnu inkluziju djece. Istovremeno, konkurs će doprinijeti ostvarivanju ciljeva Strategije prevencije i zaštite djece od nasilja za period 2025–2029. godine kroz finansiranje programa i projekata koji osnažuju djecu da prepoznaju, prijave i zaštite se od svih oblika nasilja, razvijaju njihove životne i socioemocionalne vještine i podršku aktivno učesće u ostvarivanju svojih prava. Takođe, podrškom preventivnim programima, edukacijama, psihosocijalnoj podršci, radu sa porodicama, školama i lokalnim zajednicama, kao i unapređenjem međusektorske saradnje, doprinijeće se jačanju sistema prevencije i zaštite djece od svih oblika nasilja i stvaranju bezbjednog, podsticajnog i inkluzivnog okruženja za njihov rast i razvoj.

4. JAVNI KONKURSI ZA FINANSIRANJE PROJEKATA I PROGRAMA NVO - DOPRINOS OSTVARENJU STRATEŠKIH CILJEVA IZ SEKTORSKE NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

4.1. Navesti javne konkurse koji se predlažu za objavljivanje u 2027. godini u cilju doprinosa ostvarenju strateških ciljeva iz sektorske nadležnosti (iz tačke 3.1.) uz prijedlog potrebnih iznosa. Ukoliko postoji mogućnost preklapanja s javnim konkursima iz nacionalnih, sredstava EU ili drugih vanjskih fondova iz nadležnosti neke druge institucije, navesti s kojim organom je potrebno koordinirati oblasti finansiranja.

Naziv javnog konkursa	Iznos	Drugi donatori s kojima je potrebno koordinirati oblasti finansiranja
"Za djecu i mlade - svaki korak zajedno"	400.000€	

4.2. Navesti ko su predviđeni glavni korisnici projekata i programa koji će se finansirati putem javnog konkursa. Ukratko navesti glavna obilježja svake grupe korisnika, njihov broj i njihove potrebe na koje projekti i programi treba da odgovore u 2027. godini.

Opis glavnih grupa korisnika, njihov broj i potrebe

Očekivani broj korisnika koji bi trebao biti obuhvaćen projektima nevladinih organizacija je najmanje 200.

Direktne ciljine grupe su:

- djeca i mladi u riziku od izmještanja iz svojih porodica;
- djeca i mladi koji koriste uslugu smještaja u Dječjem domu "Mladost";
- djeca i mladi s problemima u ponašanju iz evidencija centara za socijalni rad;
- djeca i mladi počinioci nasilja iz evidencija centara za socijalni rad;
- djeca i mladi žrtve nasilja iz evidencija centara za socijalni rad;
- porodice djece i malih s problemima u ponašanju, počincima nasilja i žrtvama nasilja;
- stručni radnici iz oblasti socijalne i dječje zaštite;
- djeca u riziku od socijalne isključenosti i djeca RE populacije;
- porodice u kojima su roditelji ili djeca oboljeli i suočeni sa smanjenom funkcionalnošću usljed nedostatka podrške Sistema, zajednice i društva;

Indirektne ciljine grupe su porodice gore navedenih kategorija djece, stručni radnici i drugi zaposleni iz oblasti socijalne i dječje zaštite, ustanove socijalne i dječje zaštite, škole, predškolske ustanove, lokalne zajednice, kao i društvo u cjelini.

Djeca u riziku od izdvajanja iz porodice često odrastaju u porodicama koje se suočavaju sa siromaštvom, nasiljem, zanemarivanjem, poremećenim porodičnim odnosima, nedovoljnim roditeljskim kapacitetima ili drugim nepovoljnim socijalnim okolnostima koje mogu ugroziti njihov razvoj i dobrobit. Njihove potrebe odnose se na pravovremenu stručnu podršku, očuvanje bezbjednog porodičnog okruženja, jačanje porodičnih odnosa, psihosocijalnu podršku i razvoj usluga u zajednici koje će doprinijeti sprečavanju izdvajanja iz porodice, kada je to u najboljem interesu djeteta.

Djeca smještena u JU Dječji dom „Mladost“ Bjela i drugim oblicima alternativnog staranja imaju potrebu za kontinuiranom psihosocijalnom podrškom, razvojem životnih i socijalnih vještina, pripremom za samostalan život, jačanjem emocionalne otpornosti i podrškom u procesu reintegracije u biološku porodicu ili uključivanja u život u zajednici, kada za to postoje uslovi. Razvoj usluga u zajednici predstavlja važan preduslov uspješne deinstitucionalizacije i obezbjeđivanja kvalitetne podrške djece nakon izlaska iz institucionalnog smještaja.

Djeca koja su žrtve ili svjedoci porodičnog nasilja imaju potrebu za hitnom zaštitom, psihološkom i psihosocijalnom podrškom, savjetovanjem i koordinisanom pomoći svih nadležnih institucija kako bi se ublažile posljedice nasilja i obezbijedio njihov bezbjedan razvoj. Posebno je važno pružiti podršku i roditelju koji nije počinilac nasilja, kako bi se stvorili uslovi za očuvanje sigurnog porodičnog okruženja i spriječila dalja traumatizacija djece.

Djeca izložena vršnjačkom nasilju imaju potrebu za stručnom podrškom u prevazilaženju posljedica nasilja, razvoju socijalnih i komunikacijskih vještina, jačanju samopouzdanja i otpornosti, kao i uključivanju u preventivne programe koji promovišu nenasilnu komunikaciju, toleranciju i međusobno uvažavanje. Djeca koja ispoljavaju nasilno ponašanje imaju potrebu za pravovremenom stručnom procjenom, psihosocijalnom podrškom i savjetodavnim radom usmjerenim na razvoj socioemocionalnih vještina, usvajanje nenasilnih obrazaca ponašanja, preuzimanje odgovornosti za vlastite postupke i uspješnu reintegraciju u porodično, školsko i društveno okruženje, uz aktivno uključivanje njihovih porodica i relevantnih institucija.

Istovremeno, neophodno je raditi sa roditeljima, obrazovnim ustanovama i lokalnom zajednicom radi pravovremenog prepoznavanja, prevencije i adekvatnog reagovanja u slučajevima vršnjačkog nasilja.

Porodice djece iz navedenih ciljnih grupa imaju potrebu za savjetovanjem, psihosocijalnom podrškom, socijalnim mentorstvom i intenzivnom podrškom porodici radi jačanja roditeljskih kompetencija, unapređenja porodičnih odnosa, prevazilaženja kriznih situacija i razvoja kapaciteta za samostalno funkcionisanje. Pravovremena i kontinuirana podrška porodicama doprinosi očuvanju porodičnog jedinstva, sprečavanju institucionalizacije djece i unapređenju njihovog kvaliteta života.

4.3. Naveći očekivani ukupni broj ugovorenih projekata, odnosno ugovora koji se planira zaključiti s nevladinim organizacijama na osnovu javnog konkursa.

Očekivani broj projekata koji se planira finansirati/broj ugovora koje se planira zaključiti s NVO	
"Za djecu i mlade - svaki korak zajedno"	25

4.4. Naveći najviši i najniži iznosi finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu pojedinačnog javnog konkursa navedenog u tački 4.1.

Naziv javnog konkursa: **"Za djecu i mlade - svaki korak zajedno"**

Najniži iznos finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu javnog konkursa: **10.000 eura**

Najviši iznos finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu javnog konkursa: **25.000 eura**

NAPOMENA: stavom 4 člana 32ž Zakona o NVO, definisano je: **"Ukupan iznos sredstava koja se na osnovu javnog konkursa mogu dodijeliti nevladinoj organizaciji za finansiranje projekta, odnosno programa, ne može preći 20% od ukupno opredijeljenih sredstava koja se raspodjeljuju na osnovu tog konkursa."**

5. KONSULTACIJE SA ZAINTERESOVANIM NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

5.1. Navesti na koji način je u skladu sa važećim propisima obavljen proces konsultovanja NVO u procesu pripreme sektorske analize.

Metoda konsultacija (npr. web, email, konsultativni sastanak, itd.)	Datumi sprovedenih konsultacija	Naziv NVO koje su učestvovalе u konsultacijama
Javnim pozivom je ostavljena mogućnost dostavljanja inicijativa, sugestija i komentara elektronskim putem na mejl adresi mirela.muric@mssd.gov.me	Od 10. do 25. avgusta 2027. godine	

6. KAPACITETI ZA SPROVOĐENJE JAVNOG KONKURSA

6.1. Navesti broj službenika/ica i spoljnih saradnika koji će biti zaduženi za sprovođenje javnog konkursa i praćenje realizacije finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija (uključujući najmanje jednu terensku posjetu, prilikom koje će se proveravati izvršavanje ugovornih obaveza, namjensko trošenje sredstava, te postizanje rezultata planiranih javnim konkursom i odobrenim projektom/programom).

Naziv javnog konkursa	Broj službenika/ica zaduženih za sprovođenje javnog konkursa i praćenje finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija	Imena službenika/ica zaduženih za sprovođenje javnog konkursa i praćenje finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija

"Za djecu i mlade - svaki korak zajedno"	3	Amela Orahovac
		Ana Terzić
		Mirela Murić

Ovjera ministra:

Damir Gutić
Ime i prezime

Potpis

[Handwritten signature]